

Il a skètè s'pupe.*(Vîye tchanson)*

On l'pout dîre ki dj'a dèl
tchance,
È m'vî mononke vént d'
moru,
Dj'a yeu tote è s'n'èritance,
I gn'avéve plin deus
poûsse-cus.
Vos faura vinu vîre ça,
Tos sès bidons, sès
canistias!

Rifrin :

Youp la la, youp la la,
Il a skètè s'pupe.
Youp la la, youp la la,
È m'mononke Colas.

Dj'a yeu l' tauve èt co l'
vîye drèsse,
Come sitûve, in ptit tokwè,
Èl cokmwâr, ène
xhumerèsse,
Ène bâre à pupe, in murwè,
Trwès tchèyères èt leû
plomions,
Èyè l' portrèt d' Napolèyon.
(Rifrin)
I s'luméve d'in ptit crassèt,
Avou s'crausse mètche di
coton,
Èyè po sièrvu d' pot d'
tchambe,
I n'avéve k'in vî keuwèt
Dj'a co yeu s'vî sarâ,
Deus laudjes pagnas èt sès
chabots.
(Rifrin)
Dj'a yeu s' vèssîye à
toubak,
S'dêrène bistoke di bounan,
Èt s'bwèsse à roles èt s'bèle
frake,
Mins c'n'èst pus l' môde
dès coûts pans.
Avous deus francs, c'è-st-
eureu,
Dj'la tapé dsus l' dos d'in
bribeu.

(Rifrin)

Tos ls ans, timps dèl
ducasse,
I fiéve lès "deurs minèt",
C'è-st-insi k'dj'a yeu s'
bèsasse,
Èt s'bia dolmèn d' lanciè,
In vî tamboûr foû d'pia,
Ène gawe èt s'n'armonika
(Rifrin)

L' èstéve braknî come in
diâbe,
Dj'a yeu sès boûses à
lapèns,
D'sès lignes di fond, l' èst
probâbe,
Ki dj'è nn'a lèyî d'pus d'
cint.
Dj'a co yeu in satche di
filèts

Èt katôze gayoles à cizèt.
(Rifrin)

Lès bîteus, dilé s' tâve
ployante,
Dsus lès djeus d'bale do
payi,
Mindjîne dès oûs, dès
amantes,
È tapant dissu s' tapis.
Dsus l' gurnî, tot èst là,
S' djeu d'flèche, sès
clikotias.

(Rifrin)

Dji m'va fini m'n'
arguèdène,
Nos alans tchanter d' asto,
C'èst m'bèle mame k'va
ièsse contène,
Si vos bwêrlèz come dès
sots.

Si on dispiète li vijin,
N'vos r'tounez nèn, c'èst-in
flamind.

(C'èst kwè, on "deur minèt" ?)

*

On a mètu l' mwin èt l'
arèter dsus on Mâzamète,
parèt-i l' cèrvia d' Èl
Kayidâ. On sèréve co z'a
ranchî po l' cia da Bouxh.

*

Ct'annêye-ci amon nos
ôtes on bistoke branmint
dès moerts èt on cauze èt
racauze autoû d' zèls èt
d'leû vikêriye. L' èst shûr
ki c' èst fait po rapwarter
dès liards èt dès Uros èt nèn
todi dins lès potches k' è
nn' aréve dandjî. C' èst
drole, ça nos fait rapinsî à
c'k'on vént d' aprinde. È l'
Inde, dispû dès razans, lès
grands moxhons d' vâtoûs
fyîne li mwinnædje dès
voyes è sipèpiyant lès
dispouyes dès sacrêyes
sintes mwatès vatches. I
gn'avéve dès miyons à insi
djouwer lès rinèteyeus.
Asteure i n' è dimèréve pus
dès masses. Minme k'on
comince à z-awè peû po l'z-
èpidèmèyes. Pokwè èstfîne
nos arivés à vos djôzer
d'cès volantès bièsses ? Ah,
oyi, passk'i nos xhène k'
èles ont raviké vèci
kandjîyes è shûveus

sicrîjheus ramèxheneus d' bribés canlètaedjes dsus lès cèlêbes morus. C'èst tot djusse si on n'noeri nén do papî po nos èspliker k' Simêgnon sititchéve si tchmisse dins si scaçon po nén awè à l' kandjî tro sovént. On nos racapète k'il a coutchî avou d'pus d' 10.000 feumes. Èt z-après kwè ? à riwêti l' tîmps ki mèteve po sicrîre on lîve, ça n' poréve ptète mây fé, à tot skèter, ki mwinsse di 3 eures di disdû po tote si vikêrye ! Èt s'i lî faléve à chake còp kandjî d' pachi po trover ène novèle ièbe ki s' voléve co bén lèyî rimawî... Dèdja k'po s'assayî à totes lès pratikes do Kamâ-Soutrâ ça dimande dès razans... I gn'a co èto ki vorîne tèxhî dès trèsses di lârî à Stâlîne, rastamper ène postûre à l' èlèctrifiyî Clâde Tchanchè, rifé on mouzon d' mowes à Lowi Di Funèsse, fé a tanawète rimimbrer k' Brèl èstéve bèlje... Èt pwîs c' èst-èto d' Èrdjè, l' popa da Tén Tén k'on nos racauze. Dès moncias d' lîve po l'

racaconter avou wêre di vèrités pa lès cias ki l' ont l' mia conxhu. L' èst vrê k' sès pus aspaleus n'sont pus là po l' dîre, li vrê. Adon on l' rimousse, on l'rabèli. Nén todi au mia. Bâa, come dijéve l' ôte, "Diè n'a k'a riconèxhe lès cias ki sont da li !" (Oufti, Amanda Lâr do

rén !) Tot d' minne, kand on s' sovént k'i z-ûzéve voltîye do "brusselêêr" dins sès "filactères", d' lîre k' ène di sès colaboreuses di mèteuses è coleûrs a dit, cauzant di s'prumêre feume, "Èle moussîve (è s' bûrô) tot bwêrlant, èle èstéve "è s' maujhône", on l' oyéve d' au lon. Èle s' achûdéve dsus l' tâve da Èrdjè èt l' l'omer "Hè, men" (do brusselêêr). Ça nos tchokéve." Nos èto, ça nos tchâke di lîre çoula..

Bouxh passe si tîmps à nos tchafiyî k'i lî faut abate Sadâm. "Si vos n'savèz nén pokwè, li, i l' duvréve sawè." Todî èsse-t-i k' dispû l' prumî d' mâss il, l' Usène, a fait mète è skètes 34 alsamodeuses fuzêyes mins k' 3.000 rancheus supositwêres, a paurti do 17, lî porîne tchère è s' corti è nén d'pus k' 48 èures...

Nan Tucket aréve dit :
"Mi ome voléve è nd'aler è condjî èwousk'i n'avéve mây sitî. Dji l'a èvoyî è l' cujène !"

Lès russes on mètu leu vèto d' nonna ! L' batia d' bon bigaud k' lès flaminds lzeu èvoyîne a stî rēcassî èt rèvoyî è leû maujhon... Si, dins lès djoûs ki shûvenut, vs ètindèz djôzer d'ène puwante marêye...

On turc, Abdolâ Gülî a dit "Po tnu èxhone lès Tchiyèus, lès Zûneus èt lès Kwârdes, après l' foutaedje à l' uxh di Sadâm i va falu trover on novia mâisse avou l' minme fwace è s' pougne ki li, l' Uxhène..."

Dins on

cauzaedje, Elîye Di Roupâ aréve dit : "Po on èfant, s' ki conte li pus c' èst d' ièsse vèyu voltîye pas dès adules, do kén sècse ki ça fuchisse..." Bon c'èstéve dins on djôzaedje dsus lès adoptaedjes d' èfants pa dès parints d'on "minme sèkse", mins tot d' minme ça fait tûzer.

Laurince Tofu aréve dit :
"Dji n' ratindéve rin di m'n'ome. Dj'a yeu tot cki m' faléve !"

On fi a racuzé s' popa, on curé d' 80 ans, d' awè

muchî 40 ans k'il avéve sititchî deus polichinèles (on valèt èt ène crapaude) dins l' ridant di s' moman. L' èvèke a dit k'ça z'arivéve mins k'i n' faléve nén po ça taper au richot l' èfant avou euwe di s' bagnaedje. I gn'a nén à baloncî, on sipindu curé dimère todi on curé k'a lès pîds à tère.

*

Mae Wèst aréve dit : "On ome ki douve ène uxh po ène feume ? Shûr ki c'èst on maurî !"

*

On vî cokia (maûle di coucou d' Mèkèlén ?) vout rentrer dins l' polî èt s'î r(a)bate po s' paurti.

*

Lès soces France èt Deutsch Telekom ont

pièrdu dès bègnons d' caurs. Po cki èst d' Bèlgakom, on fait come po lès coulons, on ratind d'sawè kwè mins kand minme on "discrâwe". L' Britiche Tèlèkom, lêye, va ègadî dès bouteus. C'n'èst nén po ça k'lès inglès s' rafîyenut. C' è-st-è l' Inde k'ça va s' passer. C' èst d' vèla k'vont vinu lès réponses kand lès albioneus vont d'awè dandjî d' conèxhe on numèrà à l' ètrandjîr o *dins leû prope payi* ! Tot va don d'aler po on mia.

*

On va-t-a Cannes, è l' France, po fièsté dès ârtisses di cinèma, dès mostreus d' film o dès tchanteus (Midem èt Fèstivâles). I gn'a èto l' *Mipim* po lès vindeus d' batimints. Au dêrin ki s'a passé i gn'avéve branmint d' walons po z-î *vinde*, mia k' lès flaminds, lès brussèlwès èt lès zolandès, dès batimints èt dès tères po l' industrêye. Tot î èst mwinsse tchèr k'i lzeu a dit nosse Sèrdje Kublà di minisse d' l' Èconomèye. Oyi-da, minme k'i gn'aréve èto sakants carés kulomètes d' avant ki dimèrenut à dimander à ièsse xhouvés èt bèn rinètiyîs. Timps dèl guère i gn'avéve lès "cwins d' tère" po z-î planter dès canadas. Asteure on saye d'î fé crèxhe dès bûràs èt dès usines, l' timps k'lès bons placeus d' caurs profitenuche dès tacsateuses lårdjèsses. Après i n'd'îront pus lon, nos lèyant dès scafyotes come ayîr lès

rantches. Lêyes, èles profitîne co à l' daegne...

*

Paraît k' Nataliye Wood dijéve : "L' seûl timps k' ène feume arive a kandjî on ome, c' èst kand il a co s' fachaud."

*

On a dès angouches è l' Flande. L' gantwè profèsseû Cromhère a peu po l' vèrzin dès binvolants doneus di s' rèdjion. Lès fouteus di dnêye î sont rèlîs on n' pout mia. I n' sont ni drogués, ni béveus, dès mia z-ètis èt leus noms di bouteus do pougne ni sont nén sipaurdus au tot vnant. Lès zolandèsses, lès almandes, come lès inglèses è sont lès pus friandes po s' è insimincî. L' dimande èst si fwate k'ça poréve bin rade vinu à manker. L'aroke c' èst k'lès zolandès volenut ki l' nom do rimplicheu d' poltichinèles tchirliches fuche asteure conxhu dèl moman èt lès inglès volenut lès shûre dsus s' voye là. Ça sèréve à cauze dès mwèjès maladiyes d' ratayonâdje. È l' Suwède on rimplicheu di sipitchroule à foute a dèdja stî condané à payî on "sièrvisse après vinte". S'n'èfant n'èstéve nén bèn pwartant. One vrêye catastrophe a dit l' profèsseu.

*

Alice Sa(s)pritch aréve dit : "Coutchî avou on vî ome, ké pénitince ! Coutchî avou on djonne, ké n'ovraedje !"

*

Victoria Abril aréve dit : "Lès bons cougneus c'èst lès feumes ki lès fèyenut. I

faut tot lzeu aprinde èt lès lèyî crwêre k'is ont tot trové tot seû !”

*

On a mètu à l' uxh d'on Parlumint d'l' Ostralîye Kristîye Marchau, ène dèputêye po z' î awè lèyî rintrer sins pont d' otorizacion ène djint avou lèye. L' vèrité c' èst ks èstéve s'n'èfant, d' onze djoûs vinu au monde, èt k'èle n'savéve nén ritoûrné po mète foû s' tête èt lî doner à sucî s' dinner!

*

I n' èstîne nèrén blétis lès frûts ki Mamzèle Bulgarêye

2001 a fé maneûvrer pa padvant l' imbassade dès Uèssa à Sofia. Esseki Mame Milkèt va priyî s' tchâfeu di dmander à s' fêye (*comint s'lome-t-èle don co, Djulîye Èsintant ?*) di nos fé l' minme plêjhi, avant l' dîj-sèt, aus ouys à Brussèle ?

*

C' èst pou Bén rade ! Rafiyéz-vos. L' Lèvitrà, l' vète pulule ki *deure-deure* va prinde li plaèce di vosse binamêye bleuwe di

Crauvia, èt ièsse amon tos lès apotikêres dins nén lontimps. Èle a yeu l' vète (come di jusse) feu d'l' Uropèyine Adjince po lès Rimêdes.

*

Bia-Coulon a pèté è l' èr tot rintrant dsus Têre mins c'n'èst nén po ça ki l' NasÅ n'a nén bouté por vos. Grâce auzès miyârdès k'èle a dispinsés, vos alèz d'awè dsus l' martchi dès solés ki n'vos vont pus lèyî suwer (èt sinte) dès pîds. Èles vont awè l' pia forêye di tot ptits trau-traus èt insi vos permète di rèspirer vos ortias sins èwissaedje. Minme ki ça va ièsse tot parêy po vos scançons dins ène novèle loke. Oyi-da, vos bèrlokes vont-î ièsse tineuwes au tchaud kand i fèra frèd èt dischandîyes au trop bon timps. I gn'a todi dins tot dès ptits profits à graweter. Shûr k'î gn'a ène banselêye è l' Irâk. Nonna, dijèz-v' ?

*

On trove do novia tos lès djoûs... odobén on kandje d' idêye. Insi lès crousses di pwin, lès canadas, lès cûts-deus-côps, lès “tchips”, evd, trop-trop rostis èstîne voltîye racuzés come cancèridjines èt i n'nos falève nén lès mougnî. Asteure on arève trové k'ça fait discrèche di 40 au cint lès riskses di cancèr dès boyas. Alèz don sawè !

*

C'èst come li suk ki donève dès bias traus dins lès dints, c'n'èst pus li k'èst rèspôsâbe... c'èst l' timps k'î passe èt dimère dins

vosse botche ki l' èst ! Sucèz èt ratchèz sins ratinde.

*

Pacôps c' èst à s'dimander si c'k'on nos tchante èst l'vrê. V'la k'on nos dit k'î gn'a dès arèyoplanes ki sont capâbes di sinte profond è l' tère lès plaèces à diamants, à fiêr o à pètrole... D'on ôte costé, avou totes leus indjoles à vîre d' au lon lès rikins n'polenut nén mostrer lès niyaus di skuds da Sådâm èt l' trau d' sori èwou s'muche l' Bin Lâdin... I faut todi î d'aler pîd à pîd, pate à pate !

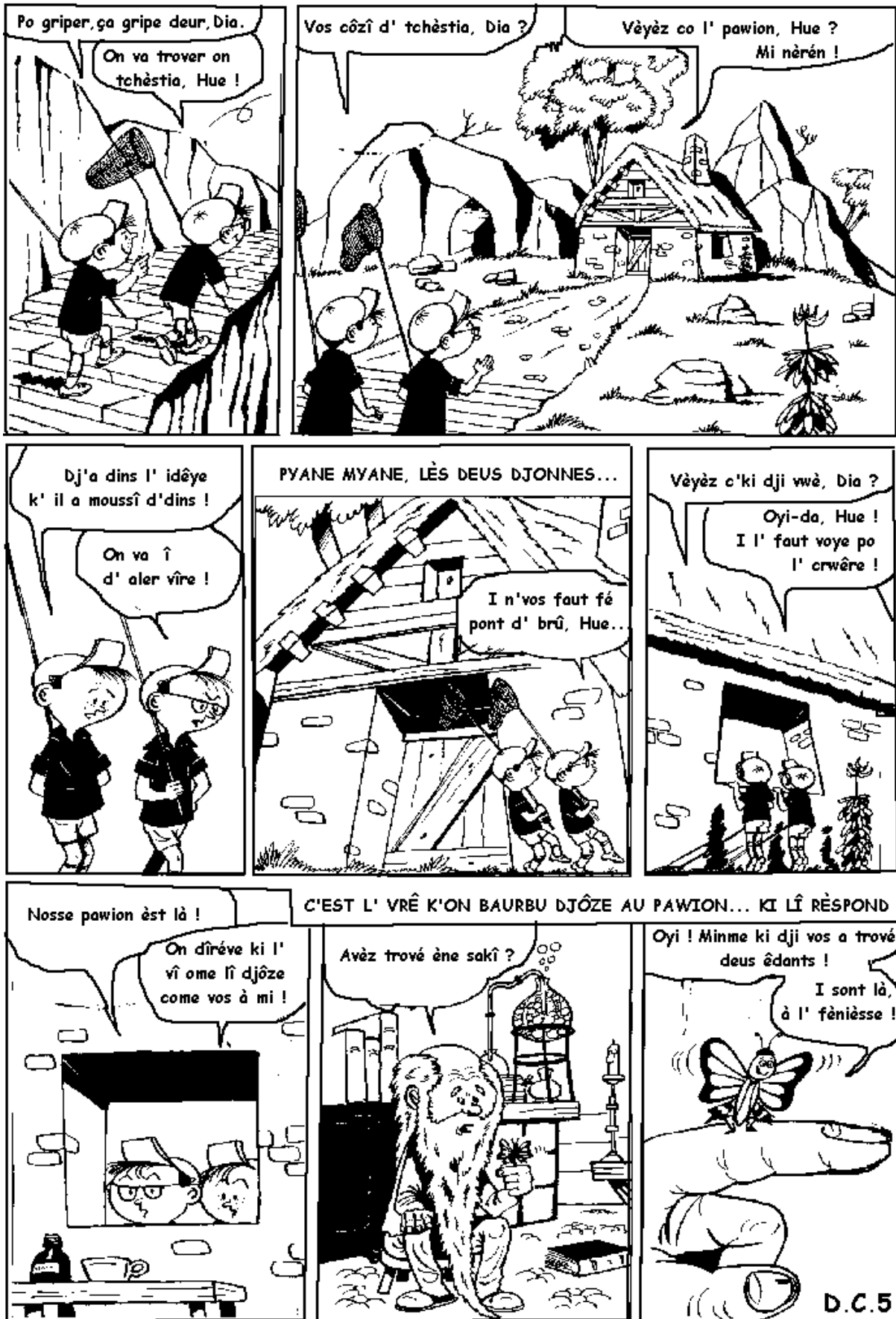
*

P'tite kèsse tot passant. *Sarîz pokwè k' à chake côp k'nos sicrîvons “d'aller” avou on “l”. “Word d' office” nos è riplante on deuzyinme. On a deûr à ricoridjî. C'èst don ène fôte, au mitan tant ds ôtes, k'on n'vout nén pwarter dsus nos cwanes. ☺*

*

Si tot va Bén (?) on va Bén rade ariver à dès bates sins pont d'mwârts d' ome. On va taper dès bombes ki n'vont pus tuwer lès djins mins lès ostèyaedjes. Tot c'ki è-st-èlètrike pètrève ! Lès montes, lès indjoles, lès bwèsses à caurs dès banques, lès pompes à pètrole, lès posses, lès autos, lès fors à waches, lès lampes, lès rafîye-bobone, lès soyeuses, evd'avèz co branmint, sèrine bon à taper au batch à mannèstés. Vos rindèz vos conte k' è pont d' timps RABULÈTS n'arivèrève måy pus à vos djonde ?

Lès droles di condjîs da Hue èt Dia (5)

Lès droles di condjîs da Hue èt Dia (6)

